

Toimintamalli muonituskoulutuksien järjestämiseksi

Toimintamalli muonituskoulutuksien järjestämiseksi on kehitetty Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n toteuttamassa hankkeessa nimeltä *Varautumalla vahvemmaksi - tiedottamista ja muonituskoulutusta huoltovarmuuden turvaamista varten*. Hankkeessa pidettiin muonituskoulutuksia muonituksista kiinnostuneille vapaaehtoisille ja niiden yhteydessä järjestettiin kuluttajille avoimia 72 tuntia -varautumisesitelmää. Luennoille osallistujille tarjottiin muonituskurssilla valmistettua ruokaa. Muonituskurssilaisille järjestettiin webinaari *Maatalouden merkitys suomalaisessa huoltovarmuudessa*.

Hankkeen nimi: Varautumalla vahvemmaksi - tiedottamista ja muonituskoulutusta huoltovarmuuden turvaamista varten

Toteutuksen aikataulu: 1.8.2024–31.8.2025

Toteuttaja: Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Vanha talvitie 2 A 16, 00580 Helsinki,

Rahoittaja: Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö (MTK:n Säätiö)

Muonituskurssin suunnittelu

Päätöksestä pitää muonituskurssi alkaa prosessi, jossa päätetään hyvissä ajoin kurssipaikka, kurssiaika ja kurssin toteuttajat sekä kurssiin liittyvä viestintä. Kurssin pitäjää voi kysyä esimerkiksi Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksista: maajakotitalousnaiset.fi

Seuran- tai kylätalot ovat erinomaisia kurssien pitopaikkoja. Kokonaan kenttäolosuhteissa järjestetyt kurssit ovat työläämpiä järjestää mm. sähkön ja veden saannin sekä kulkemisten suhteen. Tällöin tarvitaan todennäköisesti myös katoksia tai teltoja, jotka on suunnittelussa huomioitava. Kuljetusjärjestelyt ovat tällöin myös vaativimmat.

Esimerkki muonituskurssipäivän ohjelmaksi

09.00	Tervetuloa kurssille, kahvi ja tee, esittäytymiset
09.30	Keittimen turvallinen käyttö
10.00	Muonituksen järjestäminen ja töiden jako Keittimeen tutustuminen Ruoanvalmistus
noin 14.15	Ruokailu
15.00	Jälkityöt
16.00	Palaute
16.30	Koulutuksen päättäminen

Koulutukseen kuului luento Maatalouden merkitys suomalaisessa huoltovarmuudessa. Alun perin se oli tarkoitus pitää kurssipäivän alussa, mutta se olisi pidentänyt kurssipäivää kohtuuttomasti, joten se pidettiin webinaarina ennen käytännön muonituskurssia. Webinaarista tuonnempana lisää.

Maa- kotitalousnaisten järjestämien muonituskoulutusten yhteydessä järjestettiin 72 tuntia - varautumisinfoluento ja kotivaranäyttely avoimena yleisötilaisuutena. 72 tuntia -luennon

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

osallistujille tarjottiin muonituskursseilla valmistettu ruoka. Näin välttyttiin ruokahävikiltä. Myös tästä luennosta lisää tuonnempana.

Muonituskurssin voi järjestää myös jonkin isomman tapahtuman yhteyteen, jolloin ruokaa voidaan jakaa ko. tapahtumaan osallistujille. Silloin on syytä merkitä ilmoittelussa/markkinoinnissa, että ruokaa on esimerkiksi 100:lle ensimmäiselle. Tällöin on myös tiedostettava, ettei ilmainen ruokajakelu aiheuta kohtuutonta haittaa yrittäjille, jotka osallistuvat samaan tilaisuuteen myymällä ruokapalveluja.

Mikäli joku yhdistys järjestää muonituskurssin omakustanteisesti, tehtyä ruokaa voi myydä annoksina tai mukaan esimerkiksi omaan astiaan kattamaan kurssista aiheutuneita kuluja. Ilmoittelussa on mainittava paikka ja aika, jolloin ruokaa myydään. Maininta myös mahdollisesta omasta astiasta on tarpeen, jos ruokaa myydään mukaan.

Kurssin järjestelyt

- Paikkojen ja laitteiden varsinkin isojen keittimien varaukset heti kurssipäätöksen jälkeen → joillakin yhdistyksillä ja vuokrayrityksillä on kenttäkeittimiä.
- Kurssipaikan infran tarkistus.
- Kurssi-ilmoitukset ja markkinointi viimeistään 4–6 viikkoa ennen kurssia → toistuva viestintä eri kanavissa.
- Varautumisinfo ja ruokailumahdollisuuden markkinointi kuluttajille viimeistään 3 viikkoa ennen tapahtumaa → toistuva viestintä eri kanavissa.
- Osallistujille vaateohjeistus sää huomioiden.
- Kurssipäivän teoriaosuuden ja ruokaohjetunnin valmistelu esim. Power Point -esityksenä → materiaalia löytyy Ohjeita muonituskoulutuksen järjestämiseen -aineistosta.
- Jaettavan kurssimateriaalin tuottaminen.
- Median kutsuminen tapahtumaan.
- Materiaalihankinnat (mm. raaka-aineet, välineet, mahdolliset kurssille hankittavat kertakäyttöastiat).
- Kuljetukset
- Kurssipaikan järjestelyt
- Tutustuminen esiteltäviin laitteisiin ja niiden käyttöön.

Materiaalia kurssijärjestelyihin

- Materiaalia kurssin järjestelyihin löytyy erillisestä aineistosta: Ohjeita muonituskoulutusten järjestämiseen (PDF Maa- ja kotitalousnaisten nettisivuilla)

Aineistosta löytyy monipuolisesti tietoa

- hygieniasta
- erityisruokavaliosta
- kuljetuksista ja varastoinnista
- tietoa isoista keittimistä ja muista tarvittavista välineistä
- 100 henkilön ruokaohjeita
- jätehuollon järjestelyistä

Kurssipäivän tehtävät

- Aamupalan/tulokahvin valmistaminen tai hankinta toiselta toimijalta jo aiemmin
- Kurssilaisten vastaanottaminen
- Kurssin pitäminen (teoria ja käytäntö)
- Muonitustarjoilun ohjaaminen
- Jälkityöt

Muonituskurssin palautteet ja viestintä

- Muu viestintä, sometus ennen ja jälkeen kurssin
- Valokuvia kursseilta
- Kurssipalautteen kerääminen paikan päällä tai esim. Webropol-kyselyllä

Maatalouden merkitys suomalaisessa huoltovarmuudessa esitys tai webinaariesitys

- Maa- ja kotitalousnaisten nettisivuilta löytyy esimerkkiesitelmä hankkeessa webinaarina toteutetusta esityksestä, jota voi käyttää mallina omaan esitykseen. Esityksessä on esitelty lyhyesti kurssin järjestäjätahoa ja yleisesti huoltovarmuusorganisaatiota ja sen tehtäviä. Materiaalia löytyy Huoltovarmuuskeskuksen nettisivuilta (<https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/>). Taustatiedoksi löytyy myös erinomaisia Iskun kestävä Suomi – näin maamme varautuu kriiseihin -podcasteja (<https://www.supla.fi/podcast/iskunkestava-suomi-nain-maamme-varautuu-kriiseihin>)
- Ruokatieto Yhdistys ry:n vuosittain kokoamasta Tietohaarukasta (<https://ruokatieto.fi/ruokatieto/tietohaarukka/>) työstetystä esityksestä löytyy valmiita dioja käytettäväksi esityksessä. Niissä on kerrottu mm. eri tuotteiden omavaraisuustietoja.
- Esityksen lopuksi muistutetaan ihmisten omasta vastuusta varautumisessa.
- Luentoa kannattaa tarjota muillekin kuin muonituskurssilaisille.

72 tuntia -varautumisluennot

- Avoin 72 tuntia -varautumisluento järjestettiin kunkin kurssin yhteyteen. Esimerkkiaikatauluun sopeutettuna luennon olisi hyvä alkaa 12.45 tai 13.00, jotta aikaa jää keskustelulle ja mahdolliseen kotivaranäyttelyyn tutustumiseen ennen noin 14.15 alkavaa ruokailua.
- Tätä luentoa pitämään kannattaa hankkia koulutuksen saanut kouluttaja. 72tuntia-sivuilta (<https://72tuntia.fi/koulutus/>) löytyy rekisteri koulutuksen saaneista 72tuntia -kouluttajista. Huom. Useista Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksista löytyy koulutuksen saanut 72 tuntia -kouluttaja.
- Muonituskoulutuksesta vastaavan henkilön kannattaa sopia 72 tuntia -kouluttajan kanssa että tämä vastaa kokonaisuudessaan 72 tuntia -luennosta.

